

11 10 2019

Ноамнӣ ва бесуботии Ховари Миёна боиси ташвиш ва нигарониҳои зиёди кишварҳои минтақа, аз ҷумла Осиёи Миёна гардидааст. Солҳои охир тибқи маълумоти мақомоти қудратии кишвар ҳолатҳои рӯ овардани ҷавонони тоҷик ба ҳаракатҳои ифротгаро зиёд ш

Омилҳои гуногуноро метавон зикр намуд, ки ҷавонон таҳти таъсири чунин ҳизбу ҳаракатҳо қарор мегиранд. Сатҳи пасти таълиму тарбия дар оила ва надоштани маърифати қонин ва инчунин, мушкилоти иқтисодӣ ва иҷтимоӣ, сатҳи бекорӣ сабабгори асосии ҷалб шудани ҷавонон ба ин ҳизбу ҳаракатҳои ифротгаро гардидааст. Яке аз роҳҳои асосии ҷалб намудани ҷавонон ба ин ҳизбу ҳаракатҳои ифротӣ асосан, муҳочирати меҳнатӣ ва инчунин ташвиқот аз тариқи шабакаҳои иҷтимоӣ мебошанд. Чунин раванд омили ба вуҷуд оварандаи нооромӣ ва бесуботии ҷомеа хоҳад шуд, зеро бахсҳо ва муборизаҳои идеологӣ ва ғоявӣ дар майдони шабакаҳои иттилоотӣ бо тамоми шиддат ҷараён доранд. Чунин бахсҳои иттилоотӣ метавонанд дар ҳама ҳолат таъсири ҳудро ба ҷомеа расонанд. Ҳама истодаанд, ки ширкати онҳо дар муҳорибаҳои Сурия ва Ироқ ин ақидаро собит месозад. Шомилшавии ҷавонони тоҷик дар ҳизбу ҳаракатҳои тамоюли ифротгароидошта, ба монанди «Ҳизб-ут-таҳрир», «Ансоруллоҳ», «Байъат», «Ҳаракати Толибон», «Ҳаракати Исломии Ўзбекистон», «Салафия» мисоли равшани ин қазия аст. Нафарони мазкур мутаассифона, наметонанд, ки қурбонии бозингарони бузург ва душманони Тоҷикистон гардидаанд.

Маълум аст, ки вазъи сиёсӣ, иҷтимоӣ, иқтисодӣ ва фарҳангии ҷомеаи ҳар як кишвар ба раванди таъмини дастовардҳои миллӣ ва амнияти сартосарии он таъсири амиқ дорад. Аз ин рӯ, пеш аз ҳама, зарур аст, ки мафкура ва вазъи равонии ҷомеа бо татбиқи барномаҳои мухталифи сиёсӣ фарҳангӣ ва идеологӣ ба ҳадафҳои давлату миллат ҳамгун ва ҳамнаво бошад. Дар ин раванд, албатта, давлат ва Ҳукумати Тоҷикистон тамоми кӯшишҳоро ба ҳарч медуҳад, то мушкилоти мавҷуда ҳаллу ҷасл гардад. Бояд гуфт, ки ақсари таҳлилгарон бар ин назаранд, ки сатҳи донишу маърифати дунявӣ ҷавонон ҳеле поён рафтааст ва маърифати диниашон низ шакли коштагӣ ва нуқсондошта, онҳо дар бисёр маврид миёни оддитарин масъалаҳои ҳуруфоту дин, ақидаҳои ботилу воқеӣ фарқ гузошта наметавонанд. Ин танҳо мушкилоти имрӯзаи кишвари мо набуда, балки тамоми кишварҳои пасошӯравӣ гирифтори ҷунин проблемаҳо ҳастанд. Роҷеъ ба масъалаҳои ҳуруфотпарастӣ Сарвари давлат мухтарам Эмомалӣ Раҳмон борҳо зимни суханронии ҳеш ибрази ақида қарда, онро сабаби аслии коштагии маърифати ҷомеа, баҳусус, ҷавонон ва вабои аср арзёбӣ намудааст.

Албатта, ин мушкилот дар маҷмӯъ, боиси он мегардад, ки гурӯҳҳои манфиатҳои ва ғурсатталаб аз вазъияти ҷойдошта истифода мекунанд. Масалан, тибқи маълумоти расмӣ мақомоти қудратии кишвар беш аз 300 нафар ҷавонони тоҷик дар кишварҳои Сурия ва Ироқ мечанганд, ки аз онҳо аллақай зиёда аз 80 нафарашон ҷони ҳудро аз даст додаанд. Ҷой доштани ҷунин падидаи ноғувор аз сатҳи пасти маърифати динию мазабии ҷавонони кишварамон ва аз суҷ ба роҳ мондани мубориза алайҳи ифротгарой шаҳодат медуҳад.

Бояд гуфт, ки дар Осиёи Марказӣ ифротгарой ба тадриҷ дар байни занон низ ривҷ пайдо қарда истодааст. Тибқи иттилои Вазорати умури дохилии Ҷумҳурии Қирғизистон, соли равон теъдоди занон дар гурӯҳҳои тундрави исломӣ 23 дарсад афзоиш ёфтааст. Соли ҷорӣ даҳҳо зан аз ҷануби Қирғизистон ба ҷанги Сурия рафтаанд. Баъзе занҳои тоҷикро низ шавҳаронашон маҷбуран ба Сурияву Ироқ бурдаанд, ки ин боиси ташвиш ва ниғаронист. Агар як сабаби иштироки занон низ ғакру бенавоӣ бошад, аз тарафи дигар, таблиғоти ифротгарой низ дар миёни онҳо ҳеле авҷ гирифта, андешаву тағаккури эшонро сайди доми ҳуд қардааст. Имрӯз тавасути таблиғи ирҷию ба ном «Давлати исломӣ» (ДИИШ) занони дорои таҳассуси тиббӣ доштара ба сағҳои ҳуд ҷалб мекунанд. Ҳамҷунин, онҳо дар ҷустуҷӯи занҳои норозӣ ва ё озурда аз зиндагӣ ё азиятқашида аз мақомоти кишварҳои дорои муҳочират мебошанд ва онҳоро бо ҳар гуна воҷитаҳо ба созмонҳои ифротии ҳеш ҷалб менамоянд. Ва қобили тазақкур аст, ки имсол як гурӯҳи занони Ҷумҳурии Қазоқистон ҳам барои ширкат ба ҷанги Сурия рафтаанд, ҳарҷанд мақомоти кишвари номбурда мегӯянд, ки онҳо барои ба ватан барғардонидани шавҳарҳояшон ба он ҷо муҳочират намудаанд. Ҷанд зани тоҷик низ аз вилояти Сугд ҳам бо баҳонаи овардани шавҳарҳояшон ба Сурия рафтаанд.

Давлати Тоҷикистон барои беҳбудӣ баҳшидан ба пешғирии ифротгарой роҳи дигарро пеш гирифта. Масалан, барои рӯҳониёне, ки дорои вазиғи имом-ҳатибии масҷидҳои ҷомеъро доранд, аз ҳисоби бучаи давлатӣ маош таъйин қардид, ки ҳодимони дин барои пешғирӣ намудани ин гуна ҷараёнҳо қумаки имонӣ ва виҷдонӣ расонанд ва ҷихати пойдории сулҳу субот ва ваҳдати миллӣ дар ҷомеа ҳидматҳои арзандаро дарег надоранд. Ин далели он аст, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои осоиштагӣ ва оромии мардум кӯшиш ба ҳарч медуҳад, вале гурӯҳҳои дорои ақидаи ифротӣ низ барои фиребидан ва аз паси ҳуд бурдани гурӯҳе аз ҷомеаи кишварамон мувағғак шуда истодаанд. Беҳуда нест, ки Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон

дар Паёми имсолаи худ ба Мачлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ин масъалаи муҳим диққати махсус дода, иброз дошт: «Бо дарназардошти вазъи ҳассосу печидаи ҷаҳони муосир олимону донишмандони мамлакат бояд ба масъалаҳои тавсеаи мафкураи миллӣ, таҳкими давлатдорӣ ва рушди иҷтимоӣ сиёсии ҷомеа, иттиҳоди нерӯҳои созандаи кишвар ва ҳифзи манфиатҳои стратегии Тоҷикистон, мубориза бар зидди терроризм ва экстремизм, хурофотпарастӣ ифротгарой, инчунин, таҳқиқи масоили демократикунӣ ҳаёти иҷтимоӣ сиёсии Тоҷикистон эътибори аввалиндарача диҳанд».

Бинобар ин, давлат ба хотири таъмини амнияти миллӣ, ҳифзи тартиботи ҷамъиятӣ, ҳимоят аз сихатии шаҳрвандон ва дифоъ аз ҳуқуқи озодии дигар шаҳрвандон метавонад ҷораҳои зарурӣ ва ҷиддро ҳам ба қор гирад. Талошу кӯшишҳои таҳти назорат қарор додани раванди ифротгароии динӣ мазҳабӣ боиси эътирозҳои баъзе рӯхониён мегарданд, дар ҳолате ки бояд решаҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва сиёсӣ фарҳангии онро пайдо намуд ва бартараф қард. Инчунин, бештари мусалмонон бовар доранд, ки гурӯҳҳои чун «ДИИШ» аз сӯи душманони ислом ба хотири бадномсозии ин динӣ мубин таъсис дода шудаанд. Ҳукумати давлатҳои Осиёи Марказӣ мегӯянд, ки ифротгароии динӣ ва терроризм аз душманони асосии суботи амният дар ин кишварҳост ва бояд бо он ҳаматарафа мубориза бурд.

Бояд гуфт, ки динӣ мубини ислом сулҳу субот ва оромиро ташвиқ намуда, рӯ овардан ба ифроту тундравиро манъ мекунад. Аз ҷумла дар ояти 9 ва 10-уми сураи «Нисо»-и Қуръони қарим омадааст: «Муъмин бародари муъмин ва хуни муъмин резонидан гуноҳи азим аст». Ҷавонон ояндаи миллат ва давлатанд. Ҷавонони солимакл, соҳибистеъдод ва хушманд, ифтихор ва сармоӣ хушбахтӣ ва саодатмандии ҷомеа мебошанд. Аммо ҷавонони ифротгаро ва ситезачӯ доғи дили падару модарон, дарди сари ҷомеа ва омили хушунат, низоъ ва фитнаҳои навбатӣ хоҳанд гашт.

Хулосаи қалом, масъалаи тундгарой дар ҷомеаи кишварамон бисёр актуалӣ мебошад, аз ин рӯ, он тавачҷуҳи махсусро талаб менамояд ва пеш аз ҳама, ҷавононро лозим меояд, ки дар ин масъала эҳтиётқор бошанд, зиракии сиёсиро аз даст надиханд ва аз ҳамроҳшавӣ ба ҷунин гурӯҳҳои худдорӣ намоянд.

Файзизода Х., сардори шуъбаи қарқари амалиётҳои

оперативии РМЗЧМ ВҚД Ҷумҳурии Тоҷикистон, полковники милитсия